

Hej och tack för att ni bett mig inviga denna akademi!

Som kulturminister tar jag så många tillfällen i akt som möjligt för att lyfta fram kulturens roll i samhället och samhällsbyggandet. Det är mitt jobb, att vara ambassadör för kulturen - i de mest skiftande sammanhang.

Ambassadörskapet delar jag självklart med institutionerna - och de professionella utövarna - men lika mycket med er! Representanterna för amatörkulturen - de som älskar kultur!

Ni vet som jag att det är genom kulturen vi utvecklar vår fantasi, vår empati - och inte minst vår motståndskraft. Ni behöver inte övertygas om att kultur är viktigt för att vi ska begripa oss på vår omvärld, för att vi ska känna oss hemma i vår historia - för att vi genom kulturen också utvecklar en förmåga att förstå och leva oss in i andras villkor. Ni framhäver säkert - som jag - att detta i grunden också är en demokratifråga. Och nu ska ni - studieförbunden och ax - bilda en amatörkulturakademi för att höja statusen på amatörkulturen.

Begreppet "status" väcker naturligtvis funderingar i sig. För i grund och botten handlar det om vilken självbild man själv har. Och jag tycker mig ha uppfattat att det finns en stor stolthet över de många verksamheter som ryms inom det som kallas amatörkultur.

En annan fråga som väcks är naturligtvis om, en rörelse, som enligt "Lära, växa, förändra" propositionen omfattar över 1 miljon deltagare, ens behöver resonera i termer av status? För ni har ju en historia att vara stolta över. Folkbildningen föddes ur viljan att ge alla rätt och möjlighet till utbildning och förkovran, inte bara för att tillägna sig ett yrke.

Detta i ett Sverige där utbildning inte var en rättighet, utan förunnat en elit i samhället. Idéhistorikern Ronny Ambjörnsson beskriver det ungefär så här:

"(folkbildningens) utopi handlar om resonemang och förnuft; världen kan bli oändligt bättre om vi bara slår oss ner och tillsammans resonerar igenom det hela, lugnt och sansat, och sedan gör det som vi kommit fram till.

Låt oss kalla detta en svensk utopi, lite präktig, lite tråkig, men ändå, en utopi med mänskligt ansikte." En rätt vacker beskrivning av präktighet!

Av det jag sagt hittills framgår att regeringen tror på Folkbildningen och den utveckling som den står för. Det är också anledningen till att regeringen, när den tillträdde ökade stödet till folkbildningen - idag uppgår stödet till sammanlagt 3, 5 miljarder kronor. Vi har gått tillbaka i budgethistorien men inte hittat någon motsvarande ökning. De nya pengarna ger Folkbildningen möjlighet att möta nya målgrupper - och inte minst arbeta med kvalitet, kompetenshöjning och utbildning av personal. Jag har förstått att somliga oroade sig för vad Alliansen skulle innebära för Folkbildningen. Det fanns de "i busken" som lät göra gällande att vi var ett hot mot hela Folkbildningen. Nu har de fått svar - Folkbildningen har aldrig tidigare fått ett så stort ekonomiskt påslag som 2007!

I samband med att bidraget till de centrala amatörkulturorganisationerna höjdes (från 7,2 mkr till 12,2 inför 2007) var det också viktigt att precisera syftet med medlen. För mig är det självklart att det i första hand ska handla om att kulturupplevelser ska vara tillgängliga, för många, och stimulera det egna skapandet.

Men tillbaka till min tidigare fråga? Behövs amatörculturens status höjas?

Jag tror kanske att det snarare handlar om ett synsätt, där vi på olika nivåer i samhället, lyfter fram sambanden mellan bredd och spets.

Jag är som bekant även idrottsminister - och slås ofta av den självklarhet som idrottsrörelsen tacklar frågor om spets och bredd. Inom idrotten är det självklart med ett "både och" - bredden behövs, dels för att hitta talangerna, men också för att skapa ett eget idrottande och ett intresse som helst räcker hela livet - oavsett nivå. Spetsen - ja det är den som underhåller intresset, ger Sverige internationella framgångar och är förebilder för yngre generationer. Inom idrottsrörelsen har man på många sätt lyckats förena de idrottsälskande och de professionella.

Här menar jag att vi, som arbetar med kultur, kan inspireras. Inte kan väl basen vara ovidkommande för spetsen? Även här har amatören en särställning för att underhålla ett livslångt intresse för spetsen?

Vårt verksamhetsområde - kulturens - blir mer och mer gränsöverskridande - för inte så länge sedan talade vi om teater, dans och musik.

Nu talar vi om scenkonst.

Eller om scenkonst som flyttar in i konsthallar. Poesiuppläsningar som litteratur - eller är det kanske snarare scenkonst? De tidigare så tydliga gränserna mellan amatörer, professionella, och betraktare ruckas just nu. Det finns många intressanta exempel på utövare, amatörer, publik som förflyttar sig mellan gränserna.

Här är kanske körerna det allra tydligaste exemplet. En körsjungande nation, med mer än en halv miljon körmedlemmar - en enda professionell kör. En enorm folkrörelse och ett fåtal professionella. Nog finns här samband att utforska!

I direktiven till den kulturutredningen som nu arbetar, formuleras utgångspunkten för regeringens kulturpolitik. Något kortfattat kan man säga att det handlar om tilltron till kulturens egenvärde och den kreativitet som den föder. Kulturen skapas i mötet mellan människor och ur enskildas engagemang. Här betonas också kulturens roll som sammanhållande kraft och betydelsen av det ideella kulturengagemanget för det demokratiska samtalet. Och det är också det som den rörelse ni representerar står för!

Om kulturen blir allt mer gränsöverskridande som jag talade om förut - vill jag, som kulturminister, också arbeta för kulturen över olika politikområdets gränser.

Jag är övertygad om att kulturen har mycket att vinna genom att synas och ta plats även inom andra s.k. politikområden - i skolan, inom integrationspolitiken, inom sjukvård och hälsa och inte minst i det kreativa näringslivet. Därför kan vi likaväl vända på resonemanget och se kulturens plats i folkbildningen, som en styrka att ta lärdom av.

Och mitt medskick till amatörculturakademin idag, blir därför en stark förhoppning om att "akademin" med sina ledamöter flyttar fram positionerna - både för oss som älskar kultur - och för de många som ännu inte upptäckt att kultur är livsviktigt, föda och språngbräda för själen!

Tack!